

Μη τ'ς ύγει'ς ! Μη τ'ς γειες ! (Με τις υγείες σου !)

Όταν στρωνόμαστε για φαγητό γύρω από τον σοφρά, ο πατέρας σήκωνε τα χέρια και περίμενε , σαν τον δεσπότη που περιμένει να του φορέσουν οι παπάδες το ωμοφόρι, να του κρεμάσει η μάνα στον λαιμό του την πετσέτα του φαγητού. Έκανε ύστερα τον σταυρό του, το ίδιο κάναμε όλοι, σταύρωνε με το μαχαίρι το καρβέλι, έκοβε το κομμάτι του καθενός κι αρχίζαμε σοβαροί κι αμίλητοι να τρώμε από τη γαβάθα ,που άχνιζε καταμεσής στον σοφρά .Κανένας δεν άρθρωνε λέξη την ώρα του φαγητού. Ο πατέρας ήταν κατηγορηματικός :

- Άμα τρών' ε μ'λούν ! Η Κ'στός είναι πάνου απ' του τραπέζ' !

Κι αν τύχαινε από το στόμα κανενός μας να ξεφύγει κάποιο πνιχτό γέλιο ή καμιά μασημένη λέξη, σκύβαμε γεμάτοι ενοχή τα κεφάλια μη τολμώντας να στρέψουμε το βλέμμα προς τα πάνω, σίγουροι πως ο Χριστός μάς αγριοκοίταζε από ψηλά για την ασέβεια που είχαμε διαπράξει.

Κι ερχόταν η στιγμή, κάπου εκεί στη μέση του φαγητού, που ο πατέρας έπιανε το ποτήρι να πει νερό ή δυο γουλιές κρασί. Αυτόματα αποθέταμε όλοι κάτω πιρούνια και κουτάλια, σταυρώναμε τα χέρια στο στήθος και σαν μαθητάδες βυζαντινών ψαλτάδων που κρατούν το ίσο, αρχίζαμε ένα μακρόσυρτο μ...μ... μ...περιμένοντας τότε ο πατέρας θ' απομακρύνει το ποτήρι από τα χείλη του, ποιος να πρωτοπρολάβει να του ευχηθεί

« μη τ'ς ύγει'ς ! ».

Δεν ήταν μάλιστα λίγες οι φορές που μαλώναμε ποιος ήταν ο πρώτος λαλήσας την περιλάλητη ευχή !

Ο πατέρας χαμογελούσε κάτω από τα μουστάκια του , μουρμούριζε γεμάτος ικανοποίηση με ύφος καρδινάλιου ένα « *φχαριστώ* » και το φαγητό συνεχιζόταν μέχρι το άδειασμα της γαβάθας . Η γιαγιά έκανε τότε τον σταυρό της, μάζευε τα ψίχουλα από τον σοφρά και μουρμούριζε την καθιερωμένη της προσευχή :

« *Έφαγα, χόρτασα, τον Θεό μου δόξασα .*

Δόξα να 'χουν οι αγιοί ,που μου φέραν του φαγί !».

Λέγαμε καληνύχτα ,φιλούσαμε το χέρι της μάννας, του πατέρα και της γιαγιάς και τρέχαμε να πιάσουμε θέση στη στρωματσάδα, ν' αρχίσουμε τα νιώσματα, τους γλωσσοδέτες και τα παραμύθια μέχρι να μας πάρει ο Μορφέας στην αγκαλιά του...

«Μη τ'ς ύγει'ς» ,λοιπόν, «μη τ'ς γειες» ! **Λέμε υγεία –γεια, όπως θεία – θεια** και χρησιμοποιούμε τις εκφράσεις αυτές σε χίλιες δυο περιπτώσεις στην καθημερινή μας ζωή :

Ως φιλικό χαιρετισμό : Γεια σου ! τι κάνεις;
Ως αποχαιρετισμό : Αφήνω γεια, έχετε γεια !
Ως έκφραση ευχαρίστησης και επιδοκιμασίας : Γεια στα χέρια σου! γεια στο στόμα σου !
Ως έκφραση ειρωνείας και αποδοκιμασίας σ' εκείνον που έκανε μια ζημιά : Γεια στα χέρια σου !
Ως ευχή για κάτι καινούργιο : Με γεια το πουκάμισο και το κούρεμα !
Ως ευχή στο λούσιμο : Η γιαγιά , καμαρώνοντας την εγγονή της ,που γυρίζει αναποκοκκινισμένη από τον λουτρό ,τής εύχεται :
*Μη τ'ς γειες σου, κόρη, ο λουτρός !
Γλυκιά να 'ν' η ζωή σου !
Έμαθα πως δεν το χωρεί
το τάσι το μουνί σου !*
Ως ευχή στο φτάρνισμα : Όταν η εγγονή φταρνίζεται, η γιαγιά ,χωρίς καθυστέρηση καμιά, τής φωνάζει : « Γεια σ' ! Κάποιους ση θ'μήθ'τη ! ».
Η εγγονή σαλιώνει τις άκρες των δακτύλων του χεριού της, μελετά στο κάθε δάχτυλο ένα όνομα από εκείνους που μπορεί να τη θυμήθηκαν και σέρνει με δύναμη τα δάχτυλα πάνω στα φρύδια της. Στο τρίτο δάχτυλο, σ' αυτό που είχε μελετήσει το όνομα Γιώργος έχει κολλήσει μια τρίχα από τα φρύδια της . « Η Γιώργους μη θ'μήθ'τη ! » ξεφωνίζει χαρούμενη.
Ως ευχή στο φαγητό ή στο πιωτό : Μη τ'ς ύγει'ς !
Ως ευχή στο τσούγκρισμα : Εις υγείαν ! Στην υγεία μας ,βρε παιδιά !
Ως δούλεμα προς αφελείς : Εις υγείαν του κορόιδου ! ...

Υγεία –γεια είναι η καλή και φυσιολογική κατάσταση του οργανισμού, η σωματική ευεξία, η κατάσταση του ανθρώπου, που όλες οι λειτουργίες του οργανισμού του δουλεύουνε ρολόι, που «χαίρει άκρας υγείας», που είναι υγιέστατος.

Στην ελληνική Μυθολογία η **Υγεία** λατρευόταν ως ξεχωριστή θεότητα, προσωποποίηση της σωματικής και πνευματικής ευρωστίας και δύναμης. Αργότερα συνδέθηκε με τη λατρεία του Ασκληπιού, του οποίου θεωρήθηκε θυγατέρα.